

ECONOMIE DUITSLAND

Het Wirtschaftswunder hapert

Donkere wolken pakken zich samen boven de Duitse industrie. De productie stagneert, het consumentenvertrouwen daalt en ondernemingen verplaatsen hun productie naar het buitenland.

Na 2023 zal Duitsland ook 2024 eindigen met een krimp van het bruto binnenlands product (bbp). Ditmaal met 0,2 procent, hetgeen de Duitse recessie bevestigt. Als gevolg daarvan gaan traditionele Duitse ondernemingen over tot reorganisaties en het afbouwen van arbeidsplaatsen. Het regent slecht nieuws in de Duitse economie.

WIR SCHAFFEN DAS

“Wir schaffen das” was de gevleugelde uitspraak onder zestien jaar christendemocratisch beleid van voormalig bondskanselier Angela Merkel. Haar bijnaam *Mutti* verreesde de wens van een zorgende en beschermende politieke hand voor burgers en ondernemingen. Maar haar inzet op goedkope Russische olie en gas (met de aanleg van de pijpleidingen Nordstream I en II) en het afscheid van kernenergie hebben de van oorsprong energie-intensieve Duitse zware industrie geen goed gedaan. De transformatie naar wind- en zonne-energie faalde jammerlijk toen er door de oorlog in Oekraïne onvoldoende betaalbare fossiele alternatieven waren om voor energiezekerheid te zorgen.

Wat volgde was een explosie van de energieprijzen. Het huidige links-liberale beleid onder leiding

van bondskanselier Olaf Scholz (de zogenoemde *stoplicht-coalitie* van sociaaldemocraten, Groenen en liberalen) blijkt ook niet bepaald een aanjager van de Duitse industrie te zijn. De financiële lasten en de bureaucratie voor ondernemend Duitsland nemen toe. Zo ook de fiscale afdrachten aan de staatskas. Internationaal georiënteerde ondernemingen zoeken hun heil in de Verenigde Staten, Azië en het Oostblok waar de energie- en productiecosten lager liggen, aantrekkelijke groene subsidies beschikbaar zijn en ondernemingen met open armen worden ontvangen.

VOLKSWAGEN

Kenmerkend voor de ommekeer in de Duitse economie is de situatie bij autobouwer Volkswagen. De omzet loopt terug, de productiecosten stijgen en de rendementen vallen nog lager uit dan verwacht. De autoverkoop zal in 2024 dalen tot ongeveer negen miljoen voertuigen, en dat heeft zijn weerslag op de balans. De omzet van Volkswagen over 2024 zal dalen naar zo'n 320 miljard euro (2023: ruim 322 miljard euro). Het rendement (*return on sales*) komt daarmee uit op zo'n 5,6 procent – substantieel lager dan de eerder voorspelde 6,5 tot 7 procent.

MALAISE

Op de Europese automarkt is

AANGEKONDIGDE REORGANISATIES

Onderneming	Aantal banen*
Volkswagen AG	30.000
ZF Friedrichshafen AG	18.000
SAP SE	10.000
Robert Bosch GmbH	3.500
Bayer AG	3.200
Henkel AG	2.000
Vodafone Group Plc	2.000
Evonik Industries AG	2.000
ThyssenKrupp AG	420
Tesla Motors Inc.	400

*= op de tocht in Duitsland.

Bron: Vermelding

HET REGENT SLECHT NIEUWS IN DE DUITSE ECONOMIE

sprake van structurele malaise. Naar verwachting zullen er dit jaar in Europa twee miljoen auto's minder worden verkocht dan vóór de coronapandemie. Daarnaast verloopt de elektrificatie van het Europese wagenpark langzamer dan verwacht, wat zijn weerslag heeft op de *research & development* van nieuwe modellen. Voor Volkswagen (marktleider met een marktaandeel van ongeveer 25 procent) betekent dat een terugloop van circa 500.000 voertuigen.

Financieel heeft Volkswagen de wind ook tegen. Het afscheid van de Russische divisie betekende een afschrijving van ongeveer